

Udarbejdet af: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Revisionsansvarlig: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Gældende for: Klinikassistenter og tandplejere ved uddelegering
Gældende fra: 1-7-2023	Version: 3.	Ny revision senest: 1-7-2026

Instruks til fremstilling af studiemodellerne

1. Formål

Fremstille gipsmodeller til diagnostisk brug for ortodontisk behandlingsplanlægning

2. Målgruppe og anvendelsesområde

Børn og unge som tilbydes observation eller ortodontisk behandling

3. Forudsætninger

- Teoretisk undervisning i aftrykstagning og modelslibning
- Sidemandsoplæring under supervision x-antal gange.

4. Fremgangsmåde

Når en specialtandlæge vurderer, at patienten skal tilbydes materialeoptagelse eller har behov for studiemodel, følges nedenstående procedure:

A. Aftryk til studiemodeller

1. Vælg en OK+UK-ske, hvor alle tænder og gingiva kan være, med lidt ekstra plads udenom
2. Aftryk af OK + UK i alginat. Følg blandingsvejledning på pakken. Omslagsfolden og alle tænderne skal være med.
3. Se hvordan patienten tygger sammen
4. Opvarm et tilklippet stykke voks i varmt vand
5. Hvis der er åbent bid i front eller sider, foldes voksen sammen til flere lag.
6. Placer voksen i OK og tryk det let op mod tænderne
7. Bed patienten om at tygge hårdt sammen
8. Tag voksen ud og afkøl.
9. Klip voksen til langs faciale cuspides og front
10. Placer voksen i munden igen og bed patienten tygge sammen
11. Lægges i desinfektion sammen med aftrykkene

B. Udstøbning af studiemodeller

1. Støbes ud straks eller lægges i plastpose med våd vatrulle, max. 1 døgn.
2. Efterlad lidt fugt i aftrykket
3. Udstøbning foretages med hvid vakuumbehandlet hårdgips.
4. Gipsen vibreres godt på vibrator, derefter startes med fyldning af aftrykket (på vibrator) bagest i tandrækken og hele vejen rundt. Undgå at fange luftlommer!
5. Placer modelforme i silikone på vibrator og fyld op med gips
6. Skeen med gips placeres derefter oven på soklen på bordet. Sørg for at placere skeen centralt og uden at den kipper.

C. Forberedelse til indslibning:

1. Aftrykket skilles fra modellen samme dag, dog tidligst når afbindingsvarmen er aftagende.
2. Skeen fjernes forsigtigt i incisivernes indskudsretning, så disse ikke knækker. Kan limes på når model er færdigtilslebet, hvis de knækker.
3. Alle gipsperler i okklusionsrelieffer fjernes og overskud af gips bagtil renoveres, så modellerne kan samles korrekt i sammenbid.
4. Med blyant markeres over- og undersidens plan, så de er parallelle med okklusalplanet.

D. Slibning:

1. Modellerne tilslibes, **se vejledning nedenfor.**
2. Tørring.
3. Gipsoverskud ved tænder fjernes. Kanter facials og oralt fjernes.
4. Store luftblærer og evt. underskud udfyldes.

E. Mærkning af studiemodel:

1. På basis af modellen sættes en mærkat med patientens
 - Orto-nummer
 - Navn
 - Fødselsdato
 - Dato for hvilken måned aftrykket er taget

5. Definitioner på kvalitetsmålinger / kontrolmålinger

- Sammenbid: Det er vigtigt, at der er tydelige mærker i voks sammenbid, og at det er entydigt.
- Aftryk: Alle tænder skal være fuldt tilstede i alginat aftrykket, og aftryk skal strække sig til omslagsfolden.

6. Ansvar og organisering

- Specialtandlægen har det overordnede ansvar.
- Aftryk varetages af tandplejer / klinikassistent.

7. Referencer, herunder standarder, anden relevant lovgivning

- Regler for ortodontivisitation og ortodontiindikationer. Se forrest i mappen
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser. Se forrest i mappen
- Målepunkter for tandklinikker. Medicinhåndtering og prøvesvar i patientforløb. Se forrest i mappen

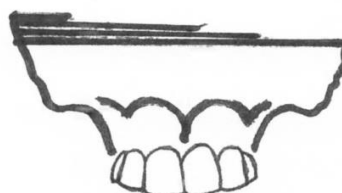
8. Bilag/links

Tilslibning af studiemodeller

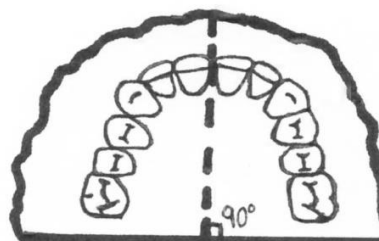
1. OK-modellens basis

slibes parallel med okklusalplanet.
Modelhøjde: ca 3 cm.

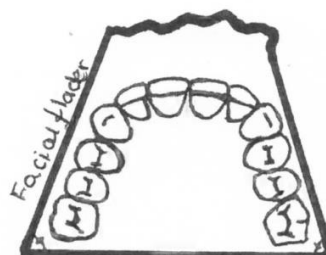
2. OK-modellens bageflade

slibes vinklet på basis og ganens midtlinie.

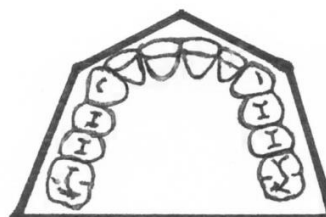
3. OK-modellens sideflader

slibes symmetrisk, parallelt med sidesegmenternes
facialflader, ind til bunden af sulcus.

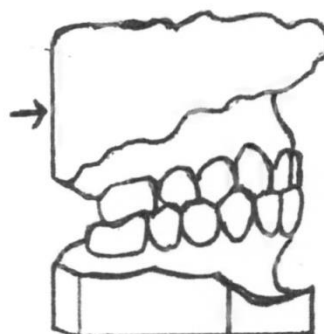
4. OK-modellens forkanter

slibes symmetrisk således, at de mødes i midtlinien
og således at for- og sidekanter mødes udfor
lateraler/hjørnetænderne.

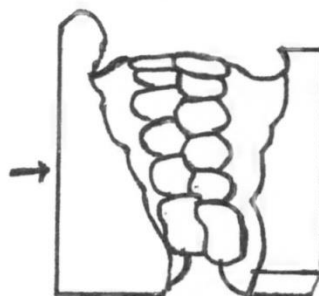

5. UK-modellens bagkant

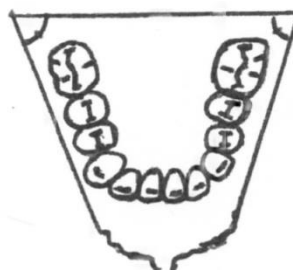
trimmes ind til OK-modellens bagkant med modellerne i sammenbid og med OK-modellens basis på slibebordet.

6. UK-modellens basis

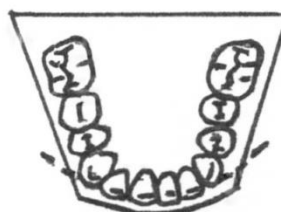
slibes med modellerne i sammenbid og med bagfladerne på slibebordet. OK- og UK-modellernes basisflader skal være parallelle og den samlede højde af modellerne 6 cm.

7. UK-modellens sideflader

slibes symmetrisk, parallelt med sidesegmenternes faciaflader, ind til bunden af sulcus.

8. UK-modellens forkant

slibes i en jævn bue, svarende til UK-tandbuen mellem hjørnetænderne.

9. Bagerste hjørner

slibes med modellerne i sammenbid.

